

Štev. 4. Leto 8.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbor-
nice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USZ.

Boj proti brezposelnosti.

Kongres I. T. F. ugotavlja: ... da vodi privatna posest produkcijskih sredstev in njih izrabljanje le v privatne svrhe k interesnim nasprotjem v svetovnem gospodarstvu, kar vodi zopet k oboroževanju posameznih držav in povečuje vojno nevarnost; da brezglava kapitalistična produkcija ne more delovnih množic voditi do kakega blagostanja, marveč jih stalno ogroža z brezposelnostjo in poslabšanjem življenjskega položaja....

Kongres se izreka proti sedanjemu produkcijskemu sistemu in za uvedbo prečiščenega produkcijskega sistema, ki naj ima za cilj izključno le povišanje splošnega blagostanja.

zahteva že danes v svrhu povišanja blagostanja delavstva energično akcijo proti brezposelnosti z mednarodno ureditvijo delovnega časa, delavskih plač in drugih delovnih pogojev, nadalje z zvišanjem starostne dobe za šoloobveznost in zagaraniranjem izdatne starostne rente.

zahteva takojšnjo uvedbo 40-urnega delovnika brez znižanja delovne instance delavskega pokreta, da nastopijo tako nacionalno kot internacionalno za izvedbo gornjih zahtev.

V resoluciji kongresa I. T. F. je točno povedano, kaj je povzročilo današnjo brezposelnost, kakor tudi kam vodi kapitalistični produkcijski sistem. Enako ugotavlja resolucija, zakaj mora delavski razred namesto kapitalističnega produkcijskega sistema postaviti drug, temu principijelno nasproten produkcijski sistem — socializem. Ker pa se je kongres zavedal, da ta zahteva ne bo takoj uresničena, je postavil tudi zahteve, ki bodo, čim se izvedejo, imele za posledico zmanjšanje brezposelnosti in delno povečanje splošnega blagostanja.

Brezposelnost je zavzela že tako velik obseg in posledice, ki jih povzroča to obubožanje mas, so tako dalekosežne, da moramo računati z večjo trajno brezposelnostjo. Celo za časa naravnost pravične konjunkturo v Ameriških združenih državah, ki se je nato jeseni 1929 spremenila v najtežjo krizo, smo konstatirali, da je bilo kljub vsej konjunkturi še vedno nekaj nad dva milijona brezposelnih, v času ko so privatni kapitalisti plavalji v milijonih in milijardah. Če bi torej — ako porabimo meščanski izraz — kapitalizem izšel iz te krize s »po krizi očiščenim« produkcijskim aparatom, potem se bo šele izkazalo, da kapitalizem v vedno večjem številu končno veljavno izločuje delovne sile iz produkcijskega procesa ter povzroča propadanje najširših mas.

Tudi nekateri nesocialistični krogi danes že uvidevajo, kakšne bodo posledice nadaljnjega razvoja kapitalističnega gospodarskega sistema ter propagirajo zahtevo, da je treba vso produkcijo urediti po točnem gospodarskem načrtu. Tudi posamezniki iz kapitalističnih vrst so uvideli, da je sedanjí kapitalistični produkcijski sistem, ki povzroča vedno večjo trajno brezposelnost, nevzdržen ter vsled tega hoteč rešiti svoje privilegirano stališče, pristajajo na ureditev produkcije na podlagi točno izdelanega programa, ki bi ga seveda sami odobrili.

Naši zaključki so v tem pogledu popolnoma jasni. Tudi mi se izrekamo za prehodno dobo za prečiščen, točno začrtan produkcijski sistem, kateri pa mora imeti za glavni cilj povečanje splošnega blagostanja. Da pa ne bi bilo nikakih napačnih tolmačenj našega stališča, zato postavljamo kot glavno zahtevo: zahtevo po odstranitvi kapitalističnega produkcijskega sistema.

Boj proti racionalizaciji je v kapitalističnem produkcijskem sistemu mogoč

le v pravcu omiljenja brezposelnosti. V tem pravcu smo postavili na kongresu našega najvišjega foruma I. T. F. zahtevo po takojšnji uvedbi 40urnega delovnega časa na teden brez znižanja sedanjih plač.

Pri tem smo pozvali vse pristojne vrhovne instance delavskega pokreta, da nastopijo z vsemi silami za izvedbo te zahteve še v današnjem produkcijskem sistemu.

Internacionalno delavsko gibanje je odločno nastopilo s svojo močjo v mednarodni socialni politiki. Na zadnji pripravljani konferenci mednarodnega urada dela v Ženevi letos januarja je grupa delojemalcev postavila predlog za uvedbo 40urnega delovnega časa tedensko ob nezmanjšanih plačah. Ta predlog je bil seveda z 31:21 glasovi (17 delegatov se je vzdržalo) odklonjen. Drugačnega rezultata seveda nismo pričakovali.

Mi danes ne bomo razpravljali o tem rezultatu, posebno še ne, ker dobro vemo, da delavski razred potem raznih konferenc mednarodnega urada dela ne bo nikdar dosegel 40urnega delovnega časa na teden ob nezmanjšanih plačah.

Delavsko gibanje bo moralo iti popolnoma drugo pot — pot odločnega

boja na gospodarskem polju, ki pa ga moramo voditi v najtesnejšem mednarodnem sporazumu in največji solidarnosti.

Vsa svoja vprašanja in zahteve bo zamogel delavec rešiti le s svojo organizirano močjo. Tudi 40urni delovni čas tedensko je le vprašanje organizirane moči, nikakor pa ne sme delavstvo pričakovati rešitve od »razumevanja« merodajnih faktorjev za težek položaj delavstva in za nezadostne plače.

Delavsko gibanje se mora tako nacionalno kot internacionalno zavedati, da s prošnjami in dokazovanjem na raznih konferencah mednarodnega urada dela ne bo doseglo niti najmanjšega zboljšanja položaja, marveč bo padalo vedno globlje vse dotlej, dokler bo obstojal sedanjí produkcijski sistem.

Delavsko gibanje mora vzeti rešitev svojih vprašanj samo v roke in vsa vprašanja bo rešilo, če bo imelo zadostno moč. Zato je dolžnost slehernega delavskega voditelja in zaupnika, ki dela na omiljenju brezposelnosti, na zboljšanje življenjskega nivoja delavstva, da v prvi vrsti dela na ojačanju delavskega razrednega gibanja. Pri tem pa ne sme pozabiti, da ni naš cilj le omiljenje brezposelnosti, marveč odstranitev sedanjega krivičnega kapitalističnega produkcijskega sistema in postavitve pravičnega produkcijskega sistema.

in uredb pri ministrstvu saobračaja dala sledeče pojasnilo:

»V dnevničarsko službo se vračunajo samo ona leta delavske, v kolikor je bil prizadeti uslužbenec kot delavec postavljen za vršilca dolžnosti nastavljenega uslužbenca.«

To tolmačenje je odobril minister saobračaja z odlokom M. S. 19.616/32.

Oblastna skupščina bolniškega fonda v Ljubljani.

Oblastna skupščina bolniškega fonda, ki se je vršila 19. februarja t. l. v Ljubljani, je jasno in nedvoumno pokazala samo to-le: Oblastni organi bolniškega fonda (t. j. oblastni upravni in nadzorni odbor ter oblastna uprava) so obsojeni na čakanje milosti ali nemilosti sil, o katerih nikdar ne vemo ne kdo so, ne kakšno je njihovo obličje. Pokazala je, da je izgovarjanje besede »samouprava« v zvezi z dejanskim stanjem v fondu in v zvezi z dejansko močjo oblastnih organov — prava farsa in neduhovita komedija, ki jo plačujejo pretežno člani bolniškega fonda.

V pretečenem poslovnem letu je ta »samouprava« tako dozorela, da bi ji moral g. šef sanitete predpisati berglje. Dolgo ne bo več sama hodila... Prišlo je tako daleč, da so oblastni odbori in enako tudi centralni odbor izgubili celo senčico ingerence na nameščenje, odpuščanje ter poslovanje fondovih zdravnikov. Zdravnike namešča odslej prometna ustanova sama — na predlog sanitetnih šefov. In kaj mislite, kdo je kriv? »Krivi so naši sodrugi.« Tako je dejal g. Deržič na nedeljski skupščini. Naši sodrugi, ki so morali prenesti zmerjanje »tovarišev« na glavni skupščini prav zaradi vztrajnega in doslednega zastopanja načela namouprave bol. fonda in načela, da delodajalec ne more biti hkratu tožitelj in obtoženev v lastni zadevi, t. j., da ne more kot nadzorna oblast odločati v svojih zadevah, naj bodo sedaj krivi. Zato ker so naše sodruge prav posebno pred dvema letoma nekvalificirano opsovali in »tovariško« napadali zaradi njihovega vztrajnega in doslednega zastopanja omenjenega načela — zato naj oni nosijo odgovornost za posledice — »tovariških« grehov. »Tovariši« so tisti, ki so se borili proti samoupravi, oni so tisti, ki so se borili proti nadzorstvu strokovnega ministrstva za socialno zakonodajo in narodno zdravje nad bolniškimi fondom, oni so tisti, ki so uporno vztrajali pri zahtevi, da naj ima delodajalec sam (t. j. prometna ustanova sama!) nadzorstvo nad fondom železničarjev. Oni so naposled tisti, ki so iz železničarskega fonda srečno ustvarili — železniški fond! In zdaj so še toliko nemožati — ali slepi? —, da poskušajo to krivdo naprtiti našim sodrugom. Pravilno je eden izmed naših sodrugov rekel g. Deržiču na njegova dolgovetna izvajanja: »Ako mi morete na vprašanje, ali bi se nam bila odvzela vsa ingerenca nad fondovimi zdravniki, če bi bil fond pod nadzorstvom ministrstva za socialno politiko, odgovoriti pozitivno, potem bomo o stvari dalje razpravljali, če pa mi na to morete — in to morate! — odgovoriti samo negativno, potem padejo vsa takšna in podobna razlaganja v vodo!

Stvar je za vsakogar, ki ni slep ali zloben, jasna. Krivi, da bolniški fond nima avtonomije, so zvezarski »tovariši«.

Še lepša je druga obdolžitev, t. j. obdolžitev ljubljanskega upravnega odbora, da si glede zgradbe dependance na Golniku storil svoje dolžnosti, da je tako rekoč neuspeh zgradbe dependan-

Drvo zadoščenje pok. s Rapu.

Rapova žena dobila penzijo. — Na razpravi dne 20. II. 1933 je bil Rap oproščen vsakega disciplinskega postopka.

Vsem železničarjem je še vedno pred očmi bridka usoda s. Rapa, ki se je leta in leta zastoj boril za rehabilitacijo, dokler ni nazadnje v tem težkem boju omagal.

Nad 99% vseh železničarjev in merodajnih je bilo trdno prepričan o nedolžnosti s. Rapa.

Borbo s. Rapa smo v imenu njegove vdove in nedolžnih otrok vodili naprej prepričani, da se bo izkazala Rapova nedolžnost.

Sto in sto poštenih železničarjev je priskočilo družini v največji bedi na pomoč, mali prispevki so rešili družino lakote in bede, da ni tudi ona omagala v teh težkih časih, ko je večkrat trkala na njih okna beda, kot košček kruha.

Kakšen je bil križev pot s. Rapa?

4. 11. 1907: S. Rap Alojz nastopi železniško službo.

1928/1929: S. Rap ocenjen vrlo dobro.

7. VII. 1932: SMRT. S. RAPA. Zapušča vdovo in dva nepreskrbljena otroka.

10. VII. 1932: Vdova Rap vloži prošnjo za odmero pripadajoče penzije na podlagi pravomočne razzodbe drž. sveta št. 39.165 od 7. V. 1931. Istočasno vloži prošnjo za ponovno obnovo disciplinskega postopanja proti umrlemu sodrugu.

15. XI. 1932: Prva razprava v obnovitvenem postopanju pri disc. sodišču v Ljubljani, kjer se sklene zaslišanje novih prič.

Dne 12. II. 1933 pa je dobila dostavljeno rešenje, da ji je priznana od I. VIII. 1932 dalje po pokojnem možu penzija s pripadajočimi draginjskimi in rodbinskimi dokladami.

Dne 20. II. 1933 se je vršilo že drugič obnovitveno postopanje proti pokojnemu s. Rapu pred disciplinskim sodiščem I. stopnje pri ljubljanski direkciji, kjer je bil pok. s. Rap Alojz POPOLNOMA OPROŠČEN VSAKE DISCIPLINSKE KRIVDE.

V posmrtnici po pok. s. Rapu smo napisali:

»Vse organizirano delavstvo zagotavljam, da centrala saveza, ki je doslej povzela vse, da pridobi s. Rapu zadoščenje, da mu pribori pravico.

Prvi del naše obljube je izvršen! S. Rap je dobil zadoščenje! Nedolžnost se je izkazala! A vse to zadoščenje žal ne more povrniti težko preizkušeni družini moža, ljubljenega očeta!

Preostaja še drugi del naše obljube! Sodrugi! Ta drugi del pa bomo čimprej izvršili le, ako pomnožimo naše vrste!

Spomin s. Rapa nas kliče in poziva na odločno delo, zato kujmo sami našo bodočnost!

Sodrugi!

Ali si že poravnal članarino za tekoči mesec?

IZ SLUŽBENIH OBJAV.

Telegrafisti in kalkulanti imajo pravico na pomoč za nabavo službene obleke.

Z rešenjem ministra saobračaja št. G. D. 95.377/32 je bilo odrejeno, da pripada telegrafistom na progi pomoč za nabavo službene obleke. Nadalje je bilo odrejeno z odlokom št. G. D. 112.008/32, da pripada pomoč za nabavo službene obleke tudi kalkulantom.

Katera leta se računajo v rok dnevne službe.

V § 11 in 12 zakona o državnem prometnem osebju je odrejeno, da mora imeti uslužbenec, ki hoče biti nastavljen za zvaničnika I. in II. kategorije poleg položene strokovnega izpita še dve leti neprekinjene in prav dobro ocenjene dnevničarske službe. Ker so bila različna mišljenja, kaj naj se razume pod dnevničarsko službo, je komisija za tolmačenje obstoječih zakonov

se — greh naših sodrugov. Demagogija je vedno nepoštena — a včasih vzbuja občudovanje nasprotnika — če pa je neumna, potem ji ni mogoče več niti očitati nepoštenja... In ta demagogija z Golnikom je bila naravnost otročja. Kdor se je — čeprav samo površno — bavil z vprašanjem Golnika, ve, kaj sta prejšnji in sedanji odbor vse ukrenila, da bi se stvar razgibal, da bi prišlo z mrtve točke. Zaman. Centralni odbor je za vse napore oblastnega odbora imel gluha ušesa. Oblast. odbor je ugodil glede Golnika prav vsem zahtevam Centralnega upravnega odbora, ko se ni dalo nikomur več sipati peska v oči, ko se ni dalo nič več zavlačevati, ko je bilo končno veljavno vse urejeno (sporazum med ljubljanskim in zagrebškim odborom, osnutek pogodbe z bansko upravo, razni načrti in proračuni, osnutek pogodbe z lastnikom zemljišča itd.) — je centralni odbor — **najbolnišnico na Dedinju pri Beogradu**. Fenomenalno, ali ne?! In tega, vsega tega je kriv ljubljanski odbor! Dejstvo, da je ljubljanski odbor prosil, naj se mu nakaže vsota za nakup zemljišča, dejstvo, da je že pokojni upravnik g. Varl nešteto osebno urgiral rešitev tega vprašanja, dejstvo, da so delegati na glavni izredni skupščini napadali centralni odbor zaradi nedelavnosti v pogledu Golnika, dejstvo, da so naši delegati postavili na izredni skupščini bol. fonda v Beogradu celo »junctim« (ter bili od »tovarišev« zato opsovani!), dejstvo, da je odbor lani še enkrat oficijelno zahteval pojasnila o Golniku — in dejstvo, da na vse to centralni upravni odbor molči, vsa ta dejstva so seveda ničeva v primeri z brezprimerno ljubeznijo gospodov, ki vedrijo in oblačijo v centralnem odboru bolniškega fonda (to so sami »tovariši«!). Z njihovo brezprimerno ljubeznijo do depand-

danse na Golniku: ne oni — naši sodrugi nočejo depandanse...

In če »tovarišem« stokrat vse to poveste, bodo »tovariši« stokrat zopet zavrteli staro lajno! O, razumemo se! Zatajiti ne morejo svojega duševnega sorodstva, kajti že vsak osel ve, kdo je našim »tovarišem« v Beogradu blizu. Oprati hočejo zamorca... Zamorec pa se ne da oprati. Je vse zaman. Mogoče se najde tudi med železničarji kakšen malo zaostal, a takšen, da bi »tovarišem« v zadevi Golnika verjel, nedvomno ne. O tem so lahko prepričani. In predvsem: Če že hočete farbat, pošljite človeka, ki zna farbat, ne pa takšnega, ki ni imel še nikdar čopiča v roki! Tudi barve mora človek razlikovati... Venomer trditi, da je belo, o čemer vsi vemo, da je črno — je. najmanj kar morem reči, otročje.

Oblastna skupščina je potekla v znamenju pravkar vsebinsko reproducirane diskusije, ki so se je udeleževali ss. Bahun, Cerkevnik, Korošec, Mravlje in drugi sodrugi ter gg. Deržič in Gregorka.

Predlog za samoupravo bol. fonda in za nadzorstvo ministrstva za socialno politiko nad fondom je bil sprejet brez vsakršne debate z glasovi vseh navzočih proti glasovom dveh imenovanih gg. skupščinarjev.

Razveseljiv napredek! Lani je samo en imenovan skupščinar glasoval za! Letos pa vsi razen dveh. In nič debate! Spoznanje je že dozorelo! Seveda je bil najprej potreben udarec po glavi, t. j. odvzetje tudi tiste poslednje senčice samouprave, soodločevanja pri namestitvah fondovih zdravnikov.

Drugi predlog — **zgradba dependanse na Golniku** — je bil sprejet soglasno po daljši debati, ki smo jo v bistvu zgoraj reproducirali.

Zvezarji delajo!

Če je kaj skrito, je res skrito delo zvezarjev. Vidi se, da so ti gospodje zelo skromni in nočejo, da bi široka železničarska masa imela vpogled v njihovo težko in naporno delo.

Ker so res zelo skromni, zato nam mi oprostite, da tudi širši javnosti železničarski pokažem njih velikanske napore za zboljšanje položaja železničarjev. Poročilo sem posnel po njihovem manifestacijskem nastopu v Subotici, katerega so oni v svojem glasilu »Glasnik železničara i brodarja« zelo skromno opisali:

Dne 4. II. 1933 se je vršila zvezarska manifestacija v Subotici v hotelu »Zlatno janje«. Manifestacija se je delila v dva dela:

- a) shod;
- b) koncert in zabavo.

Shodu so prisostvovali: v d. direktora subotičke direkcije, inž. Marković, vseh 5 načelnikov oddelkov direkcije, g. Gjurić, načelnik finančnega oddelka Generalne direkcije in istočasno predsednik zveze, podpredsednik in dva sekretarja zveze iz Beograda, poleg njih še 3 delegati iz Beograda, dva iz Zagreba, dva iz Sarajeva in eden iz Ljubljane.

Shod je otvoril predsednik z besedami:

Naše centralno vodstvo, katero vodijo vedno le interesi železničarjev, a v prvi vrsti interesi naše domovine in naše prometne ustanove je sklicalo velike shode v Ljubljani (Kdaj pa? Op. ured.), Zagrebu, Sarajevu in Beogradu ter so bili ti shodi spontana manifestacija jug. nac. železničarjev, na katerih se je jasno pokazala naša prevelika ljubezen napram našemu dičnemu kralju, in naši veliki nedeljivi domovini Jugoslaviji in upam, da se bo to še bolj vidno in iskreno manifestiralo na našem shodu.

G. Gjurić, predsednik centralne uprave obširno je govoril o ideologiji udruženja ter je zaključil:

»Železničarji zavzemajo danes vidno mesto v družbi in državi. Njih delo je naporno in težko ter zelo delikatno in odgovorno ter jim merodajni poklanjajo posebno pažnjo. Železniška služba se vrši redno in v splošno zadovoljstvo, kar nam daje posebno pravico, da smo ponosni in vztrajni v svoji službi. Enako se železničarji še bolj zavedajo svoje neutrudljive in vztrajne nacionalne borbe, ki je potrebna baš na teritoriju subotičke direkcije, kjer so naši sodrugi pokazali že

vidne rezultate. Na nas je, da vztrajamo in uspeh je nam zasiguran.«

Dolgotrajni aplavz in vzkliki so pozdravili te velike besede g. Gjurića.

Kmalu za tem je bila prečitana in enoglasno sprejeta depeša:

»Savezu sokola kraljevine Jugoslavije.«

Iz velikega shoda v Subotici pošiljam Vam svoje bratske pozdrave, visoko ceneč Vaše delo, ki se strinja z našim delom na ustvaritvi čvrste zajednice velike Jugoslavije.

Bodite uverjeni, da stoji poleg Vas 30.000 jugoslovenskih nacionalnih železničarjev ter smelo in brez obotavljanja nadaljujte začeto delo.

Kdor je Jugosloven, ta je sokol!

Mi železničarji se zavedamo tega in če bo potreba, morete računati na nas in na našo kri za čim čvrstejše cementiranje sokolskih idealov.

Vaše delo je naše delo in naše delo je Vaše delo.

Gjurić I. r., Dragić I. r., Barkić I. r.

V debati je par govornikov govorilo o težnjah železničarjev, drugi pa so govorili:

G. Petrović je protestiral proti škofovski poslanci.

G. Dimitrijević je završil svoj govor z apelom, da naj se prisotni v čim večjem številu udeleže zvečer zabave.

G. Polak protestira proti škofovski poslanci, katere cilj je razdvajanje našega naroda in odtujivanje rodnih brata.

V resoluciji je poleg zahtev glede delavskega pravilnika in zakona za vse železničarje zelo važna točka, ki se glasi:

da se zasigura dosedanja **autonomna uprava bolniškega fonda in da se ne dovoli prehod fonda pod ministarstvo socialne politike.**

V isti sapi pa resolucija potrjuje to veliko autonomijo s tem, da zahteva:

1. naj se zasigura odobrenje za izplačilo hranarine obolelim uslužbencem.
2. da se nastavi zobozdravnik v Brodu, ter specialist za očesne bolezni v Bečkereku in Novem Sadu.

Drugi del, to je zabavo, je udruženje priredilo na čast gostov.

V otvoritvi je g. Dujević poudaril, da se udruženje bolj, kakor nad uspehi

na stanovskem polju, raduje nad uspehi na nacionalno idealističnem polju, ker predstavlja delo na tem polju prvo in najbolj osnovno točko njihovega programa.

Nato je bil koncert, godba in petje ter igra v enem dejanju »Zaročenec v zadregi«, ki je spravila vse prisotne v prijetno razpoloženje, na kar je trajal ples do zore.

Takšno je torej delo zvezarjev za pravice in boljšo bodočnost železničarjev. —oč.

Iz sekcij.

Iz sekcije vlakospremnega osebja.

Vse zaključke konference vlakospremnega osebja je centrala Saveza s posebnimi spremnimi pismi med drugim predložila v reševanje tudi g. direktorju ljubljanske in zagrebške direkcije.

Vse zaupnike v domicilnih postajah pozivamo, da sodelujejo pri sestavi novih turnusov ter pri tem striktno pazijo na izvajanje osemurnega delovnika ter na pravilno razdelitev počitkov.

Vse zaupnike domicilnih postaj, ki še niso poslali svojega poročila iz članskih sestankov, katere so morali sklicati po konferenci v Zidanem mostu, pozivamo, da poročila in predloge za nadaljnje delo takoj pošljejo.

Iz sekcije postajnega osebja.

Ker se službene razmere pri postajnem osebju vedno poslabšujejo, podaljšuje delovni čas, so se popolnoma ukinili prosti dnevi, se napoveduje celo nova redukcija, dasi je stalež osebja že tako zreduciran, da ni mogoče kriti niti rednih dopustov ter bolezní, namerava sklicati centralna sekcija postajnega osebja v najkrajšem času

državno konferenco postajnega osebja z dnevnim redom:

Položaj postajnega osebja in ukrepi za zaščito zadnjih pravic postajnega osebja.

Konferenco nameravamo sklicati v Zidanem mostu ter pozivamo zaupnike v vseh postajah, da najkasneje do 10. marca 1933 pošljejo centrali sledeče:

1. poročilo o vseh nedostatkih v njihovem rajonu;
2. predloge za ureditev onih zadev, ki jih smatrajo za najnujnejše;
3. izjavo, ali bodo poslali delegata na konferenco ter kdaj naj se konferenca po njihovem mnenju vrši.

Sekcija postajnega osebja bo na podlagi zaključkov konference podvzela vse potrebne korake, da se zaščiti postajno osebje pred prevelikim izrabljanjem ter da se mu povrne že življane pravice.

Dolžnost vseh organiziranih sodrugov pa je da porabijo mesec marec za agitacijo od moža do moža za pristop v Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije, ker se moramo zavedati, da posamezni in razcepljeni ne pomenimo nič, vsi skupaj pa pomenimo moč, ki jo bodo morali merodajni prej ali slej respektirati.

DELAVSKA SEKCIJA.

Progovni delavci — pozor!

Položaj delavstva se iz dneva v dan poslabšuje ter izgleda, kakor da se je vse zaklelo proti ubogim delavcem, zlasti pa proti progovnim delavcem. Celo leto 1932 smo bili zlasti delavci pri sekcijah izpostavljeni zniževanju plač, novim odtegljajem, nato pa so nas oblagodarili z brezplačnimi dopusti, katerim ne vidimo nikakega konca. Poleg tega se je še ustavilo imenovanje za stalne delavce in tako se upravičeno smatramo za državo v državi, ki imamo eno posebno pravico, da se na naš račun krije primanjkljaj v budžetu. Stanje nas in naših družin je danes nevdružno, stradamo in propadamo z našimi otroci ter se nikdo ne zavzame za nas, da bi nam pomagal.

Danes uvidimo, da so vsi tisti proroki, ki so hodili med nami in nam pravili, da moramo biti organizirani tam, kjer je organiziran naš gospod progovni mojster in celo šef, ker bo potem on ščitil naše interese, lagali in so hoteli od nas dobiti le denar za svojo nepotrebno organizacijo. Zakaj nam danes gospodje ne pomagajo? Visoki načelniki vodijo to zvezarsko organizacijo, v Ljubljani je na primer najbolj viden predstavnik sam gospod Deržič, ki je brez visokošolske izobrazbe znal postati uradnik prve kategorije in celo načelnik oddelka.

Vprašamo ga, koliko dni brezplačnega dopusta je uvedel on za sebe. Saj je ravno tako član zvezarske organizacije kot veliko število zaslepljenih delavcev. Ali ima on morda kakšne druge pravice? Ali za njega ne velja štednja? In naši lokalni funkcionarji? Če ni kredita, kako to, da ga ni le za delavca, ga je pa dosti za progovnega mojstra, tudi za tistega, ki je tajnik zveze v kakšni podružnici? On, ki ima draginske doklade, ki so večje, kot cela plača progovnega delavca, dela vse dni v mesecu, mi delavci pa naj imamo po pet dni brezplačnega dopusta? Ali nimamo enakih pravic in vsaj po naravi približno enakih želo-

podce? Mi progovni delavci, ki smo organizirani v Savezu, smo že davno uvideli, kam bo pripeljalo progovne delavce, ako bodo hoteli z gospodom iz ene skledice češnje zobati. Žal smo bili v manjšini proti onim, ki so se zanašali na gospode in danes moramo vsi plačevati ta račun, ki je zelo težak. Mi imamo vsaj to zadoščenje, da smo sami še v dobrih časih uvideli, da je naše mesto, mesto delavca, a one zapeljane so morali iztrezniti šele brezplačni dopusti in dvojno postopanje.

Vendar še ni vse zamujeno, še zamoremo zaustaviti val redukcij, še bomo zamogli priboriti nove pravice, če bomo vsaj sedaj složni in če bomo vsaj sedaj po toliko slabih izkušnjah obrnili hrbet onim, ki nas tepejo ter se bomo združili v enotno mrtvo ter začeli boj za boljšo bodočnost.

Progovni delavci, kaj še lahko izgubimo? Ali nam morejo še kaj vzeti? Glad in beda nam ne odideta!

Pridobiti pa zamoremo vse! V prvi vrsti človeka dostojno življenje in preskrbo naših družin! Zato smatramo, da je sedaj ob dvanajsti uri čas, da se pobrigamo sami za sebe, za svojo bodočnost, ter da vstopimo v Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije.

V najkrajšem času bomo sklicali posebej za progovno delavstvo veliko konferenco, na katero bomo povabili vse merodajne faktorje, da slišijo naš glas in naše zahteve ter jim ugođe. Mi vsi bomo moč! Naj ne bo progovnega delavca, ki bi danes še stal ob strani in čakal da bo rešitev prišla od zgoraj, marveč zasučimo rokave in primimo svojo usodo sami v roke!

Občni zbor Podpornega društva železniš. uslužbencev in upokojenecv v Ljubljani.

Občni zbor ljubljanskega železničarskega podpornega društva se bo vršil v Ljubljani v nedeljo, dne 5. marca 1933 v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti ob 8. dopoldne.

Ker je dnevni red zelo važen, je dolžnost slehernega člana, da se tega občnega zbora udeleži.

Izredni občni zbor Nabavljalne zadruga uslužbencev državn. h železnic.

Ta občni zbor se vrši po delegatih v nedeljo, dne 5. marca 1933 ob 15. uri v Ljubljani v prostorih glasbenega društva »Sloge« v ljubljanskem dvoru — Pražakova ulica.

Dnevni red:

Sklepanje o nakupu zgradbe bivše Gospodarske poslovalnice v Ljubljani, Masarykova cesta 17 od Fonda za zgradbo stanovanj in potrebnih zemljišč od državne uprave odnosno Južne železnice.

Člani zadrugarji imajo pravico, da se udeležijo skupščine, debatirajo in predlagajo, nimajo pa pravice glasovanja. Člani se morajo pri vstopu v dvorano legitimirati s člansko izkaznico.

K temu občnemu zboru nimamo nič posebnega za pripomniti, ugotavljamo le, da se vrši v nedeljo, dne 5. marca popoldne, med tem, ko se isti dan dopoldne vrši občni zbor železničarskega podpornega društva v Ljubljani, da bo tako dana možnost tudi delegatom Nabavljalne zadruga, ki so člani Podpornega društva, udeležiti se obeh obč. zborov.

Ali si že poravnal članarino za januar in februar?

Iz oblasnih sekretarijata.

POMAGANJE BESPOSLENIH I ŽELJEZNIČARI.

Privredna kriza teško pogađa saobraćaj i saobraćajno osoblje. Pored nevolje sniženja zarada i pogoršanja uslova rada, hiljade službenika i radnika pogodjeno je redukcijom rada i otpustom iz službe. Nevolja je prilično jednaka kao za onoga, koji je otpušten samo »privremeno«, tako i za onoga, koji je otpušten trajno; zarade nema ni jedan ni drugi, a samo od nade na ponovno uposlenje ne mogu živjeti. Za oba je najgore to, što — za vrijeme neuposlenosti — nemaju prava na potpore. Dok radnik iz privatnog poduzeća, kad bude neuposlen, imade pravo na neuposleničke potpore iz fonda Berze Rada, dotle željezničar od tih ustanova nema šta da traži. Pravo radnika na potporu uvjetovano je članstvom kod Berzi Rada, koje se stiče u vrijeme uposlenja i plaćanjem odgovarajućih prinosa. Željezničari ne stiču nikakvog prava kod Berzi Rada, jer na ime članstva ništa ne plaćaju. Ne radi toga, što nebi htjeli, već radi toga, što Bolesnički fondovi ne će da uz prinos za sebe uštežu i obračunavaju i prinos za osiguranje u neuposlenosti. A kad se ništa ne plaća in ne doprinosi, razumljivo je, da se ne može iz ustanove dati, niti željezničar ne može što dobiti.

Ovo se najteže osvećuje svim radnicima i službenicima, koji su sa željeznice trajno ili privremeno otpušteni. Na svima vratima, gdje god pokucaju za pomoć, dobivaju odgovor: »Niste članovi, niste ništa uplatili, pa ne možete ništa dobiti!« Isto takav odgovor doživljaju besposleni željezničari i kod humanih ustanova, kao što su odbori za pomaganje neuposlenih: »Za vas nitko ništa ne plaća i ne možete dobiti potporu.« Ništa ne plaća, naime, željeznica. Dok inače privatni poslodavci i kapitalisti bar formalno nešto doprinose za pomaganje neuposlenih, željeznica ne doprinosi ništa, radi čega otpušteno osoblje strada.

Krajnje je vrijeme, da se ovakva ilustratorska socijalna politika na našim željeznicama izmjeni i prilagodi: postojećim jasnim zakonskim odredbama i socijalnim potrebama željezničkog osoblja! Naše željeznice u državnim su rukama, a država, kao poslodavac, mora prednjačiti poštivanjem socijalno-zastitnih mjera i brigom za svoje neuposleno osoblje! Neuposleni.

ZAGREB.

Iz radionice i ložionice.

Djelatnost funkcionera u Zagrebu vrlo je živa. Naročito su živi drugovi iz radionice. Povjereničke i odborničke sjednice drže se svakog tjedna, na kojima se radni uslovi pojedinaca kao i sviju radnika uzimaju u temeljit pretres i donose odluke o najbržem uklanjanju event. nepravdi. Naša djelatnost izazvala je već i reakciju: čine se grozno ne samo pojedincima, već i organizaciji. Preko svega mi prelazimo hladno, jer smo si svjesni, da ne radimo ništa što bi bilo na štetu radnika, a istovremeno vodimo računa i o potrebama posla. Svaki eventualni progon ste strane može prije biti plod pakosti i zlobe, nego li neke faktične naše krivice.

Naša organizacija je legalna i trudimo se, da se njezina djelatnost razvija samo u tome okviru. Mi smo si svjesni, da bi organizacija i njeni članovi od suprotnog nastojanja imali samo štetu. — Nitko, tko želi radnicima dobro, neima ozbiljnog razloga, da nam ne pridje i rame uz rame sa nama saradjuje. Svi svjesniji radnici trebali bi da su na našoj strani i s nama zajedno rade na podizanju i poboljšanju položaja radništva. Na intrige i šepRTLjanje protivnika nebi se trebalo obazirati. Oni su u službi poslodavca ili pak faktora, koji sa željezničarima neimaju ništa zajedničkog. Dokaz tome je fakat, što radnici za njima nikako neidu.

Nakon oživljene djelatnosti u radionici i ložionici treba prići oživljavanju sekcije vozo-pratnog osoblja. Položaj toga osoblja tako je nepovoljan, da će biti potrebno mnogo napora i organizacionog rada, pa da se popravi sve ono što je zapušteno. Oživljavanje te sek-

cije nije težak zadatak, jer medju vzopratiocima imade drugova, kojih svijest o potrebi organizacije je vrlo jaka, a sposobnosti za organizacioni rad vrlo velike. Potrebno je samo početi!

Funkcioner.

OSIJEK.

Pitate me, zašto Vam se tako retko javljam i zašto se na organizaciji ništa ne radi? Naše prilike sam Vam u nekoliko ranijih dopisa potpuno objasnio. Iste se nisu ništa izmijenile. Još uvijek strahujemo od »nacionalnih«. Oni su kadri svakoga od nas najpodlijim sredstvima onemogućiti. Poznat Vam je slučaj denuncijacije prigodom zadnjih izbora za Bolesnički fond, kad se sasma ispravnog službenika išlo denuncirati kao bundžiju i »komunistu«. Takvu denuncijaciju spreman je izvršiti ne samo kakav provokator, već i po koji »ugledan« član iz njihovog kruga. Osim toga svakome od nas, koji je pokušao raditi na prikupljanju naših članova, počelo se činiti poteškoće i u službi: udarilo nam se na kruh. Iako nam se ništa nije moglo podvaliti i izazvati otvoreni progon protiv nas, ipak smo uslijedile smetnje teško podnosili.

Ovo su Vam, evo, razlozi, zašto smo neaktivni. Nama u Osijeku ne preostaje drugo, već čekati, dok se ideje o slobodi organizacije jače probiju i u našoj sredini. Da bi to čim prije postigli, apeliramo na željezničare u ostalim mjestima, gdje imade više uslova za organizacioni rad, da budu življi i aktivniji, pa će tako omogućiti i nama slobodnije disanje.

Bolesnički fond.

Potrebna je puna i stvarna autonomija.

§ 3. Zakona o osiguranju radnika predvidio je, da pod obavezu osiguranja po odredbama toga zakona spadaju sve osobe, koje se bave najamnim radom, pa i željezničari. U §-u 6. istoga Zakona predvidjeno je, da se željezničare iz sklopa osiguranja po tome zakonu može izuzeti samo u slučaju, ako im odvojeno osiguranje pruži najmanje ista prava, koja predvidja Zakon.

Ova odredba ušla je u zakon namjerno. Već izradjivanja zakona postojala je težnja, da se željezničare izdvoji iz općeg osiguranja. Potrebu toga izdvajanja nije se moglo objasniti interesima željezničara, pa ni interesima poslodavca; potreba toga izdvajanja pravdana je vojnim i ratnim razlozima. Imajući zaseban Bolesnički fond i pod isključivim nadzorom g. Ministra Saobraćaja dana je mogućnost, da — u slučaju rata — bude sa jednog mjesta dirigovano ne samo kretanje u službi, već i zdravstveno stanje službenika. Toga radi je odmah po stupanju zakona na snagu izvršeno obilato korišćenje odredbe o izdvajanju i formiranju samostalnog bolesničkog fonda.

Posljedice ovog izdvajanja po same Bolesničke fondove i po u njima osigurane željezničare vrlo su nepovoljne. Fondovi su dovedeni potpuno u zavisnost prema poslodavcu: on određuje visinu prinosa, visinu potpora, namješta liječnike, fondovima upravljaju njegovi činovnici itd. Upliv osoblja u fondovima je minimalan. Samouprava je samo na papiru, stvarno je nema. Potpore su samo na oko nešto »bolje«, u stvari su one manje od onih u općem radničkom osiguranju. Upliv, koji je poslodavcu izgledao potrebnim za slučaj rata, iskorišćava svom energijom i u miru. Finansijsku politiku fondova vodi saglasno sa svojim potrebama, a ne sa zdravstvenim i životnim potrebama saobraćajnog osoblja.

Ovo stanje u fondovima nije moglo ostati bez posljedica po raspoloženje željezničara prema njihovom osiguranju. Negodovanje je sve jače i sve brojniji su oni, koji traže izmjenu toga stanja. Traži se puna i stvarna autonomija, a ne samo autonomija na papiru; traži se primjena istih prava, koja uživaju ostali radnici u svojem osiguranju; traži se izlučenje ispod nadzora Ministarstva Saobraćaja i uvodjenje nadzora Ministarstva Narodnog Zdravlja!

Do pred kratkim vremenom bili smo u tom traženju osamljeni. Predstavnici nacionalnih željezničara, koji — pomoću raznih finesa — od početka pretstavljaju većinu u fondovima, bili su odlučni protivnici našeg stremjenja. Osjećajući se više slugama saobraćajne ustanove nego li željezničkog osoblja, oni su za prilike u fondovima imali samo najbolje riječi, čuvajući se strogo, da ne povrede taštinu poslodavca. Medjutim u zadnje vrijeme i predstavnici nacionalnih traže »autonomiju« fondova. Da li iskreno ili samo iz demagoških razloga, to ćemo skoro da vidimo. Svakako se ovo njihovo preorijentiranje može uzeti kao dokaz više, da je sadanje ustrojstvo fondova nepravilno i da u njima željezničari ne mogu sebi osigurati sva dobra, koja bi im te ustanove mogle da pruže.

Nalazimo se pred godišnjom skupštinu Centralnog Bolesničkog fonda, koja se sastaje 26. o. m. u Beogradu. Hoće li ista biti sposobna, da se tim osnovnim problemom Bolesničkog fonda pravilno i iscrpno zabavi,

teško je predvidjeti, jer njenu većinu sačinjavaju predstavnici nacionalnih. Zadatak naših drugova na toj skupštini biti će, da na ove probleme ukažu prstom i da se za njihovo pravilno riješenje svojski založe.

Član.

Iz sekcije osoblja društva Wagon Lits.

Obnovimo našu organizaciju!

Nakon višegodišnjeg laviranja iz jedne organizacije u drugu naš drugarski i organizacioni rad potpuno je umrtvljen. Krivica za to leži samo na nama. Mislili smo, da će nam pripadnost ovoj ili onoj organizaciji donijeti sve što želimo, makar mi sami i ne uložili nikakvog truda. Vrijeme pokazuje, da je takvo shvaćanje sasma pogrešno. Šta vrijedi biti organizovan, ako — osim plaćanja članarine — ništa drugo za tu organizaciju ne činimo! Ovaj drugi rad je najvažniji i dok god ga u našoj sredini ne razvijemo, mi ćemo biti slabi i — radi toga — bezobzirno eksploatisani.

Sa izgovorom na privrednu krizu naše društvo stalno nam sužuje moralna i materijalna prava. Plaće su nam zadnjih godina snižene na gladnu visinu, dočim dužnosti, u prvom redu radno vrijeme, povećane do neizdržljivosti. Na tome putu natrag nezna se kad ćemo stati. Iz Pariza nam stalno dolaze uzbuđujuće vijesti o novim sniženjima i novim pogoršanjima. Zar nas napojnica može spasiti? Ne! I ona nestaje sve više, a osim toga, primati napojnicu, jest nečasno. Naša prava moramo si osigurati od naših poslodavca, t. j. od društva Wagon Lits.

U tim teškim prilikama pred svakoga od nas postavlja se pitanje: šta da radimo? Za svakog i malo svijesnog konduktera, konobara, kuhara, dvoritelja itd. odgovor je lagan: **Obnovimo našu organizaciju i složno poradimo na podizanju medjusobne drugarske svijesti!** Ako podignemo drugarsku svijest, biti će nam čvršća organizacija, a čim bude čvršća organizacija, tim više ćemo imati uspjeha u našoj borbi oko očuvanje do sada stečenih prava. **Naš spas je samo u organizaciji!** Kondukter.

Sa industrijskih željeznica.

Izbori radničkih povjerenika na industrijskim prugama.

Počam od 10. februara o. g. obilazio je oblasni sekretar USZJ. iz Banjaluke sve industrijske željeznice u svrhu izbora Radničkih povjerenika te su isti sa našom listom izabrani u sledećim mjestima:

U Tesliću kod destilacije drveta d. d. postavljeno je za željeznicu 3 povjerenika i 3 zamjenika i to: Jotić Boško povjerenik, Čančar Luka zamjenik; Grbić Nikola povjerenik, Mihelčić Ivan zamjenik; Vidak Ivan povjerenik, Župančić Franjo, zamjenik. Ovi su postavljeni po članu I. Uputstva za izbor radničkih povjerenika te je preduzeće sa izborom sporazumno, i zapisnik predan Kralj. Banskog Upravi na potpis.

U Olovu kod preduzeća Krivaje izabrano je kratkim postupkom 6 povjerenika i 6 zamjenika i to: Todorović Pavle, zamj. Grujo Grujić; Stakić Dušan, zamj. Nikolić Milan; Stakić Danilo, zamj. Stakić Vaskrsija; Horky Josef, zamj. Jurić Ulrich; Gjorgjević Milan, zamj. Ahmetagić Salih; Salibašić Hasan, zamj. Cvijanović Jovo.

Ljubija. U Ljubiji izabran je za željeznicu 1 povjerenik i 1 zamjenik i to: Povjerenik Marinković Jovo, zamjenik Ljubenić Simo.

Kod preduzeća »Šipad« na željeznici zaposleno je preko 1000 željezničara i do sada se je uvijek biralo za cijelu željeznicu samo 8 povjerenika i 8 zamjenika, tumačeći, da jedno preduzeće može imati samo najviše 16 povjerenika. Uslijed toga bilo je moguće povjerenike birati samo iz sjedišta u Drvaru, dok su sva ostala mjesta stalno bila bez radničkih povjerenika. Konačno uspjele nam je uvjeriti predstavnike Direkcije Željeznica, da se za svaku Direkciju može postavljati broj povjerenika prema broju zaposlenih radnika, jer Direkcije predstavljaju svaka zasebno jedno preduzeće, koje nema ništa zajedničkog sa ostalim po stručnim pitanjima, i na temelju toga postavljeni su radnički povjerenici u:

Prijedoru kod željeznice 3 povjerenika i 3 zamjenika i to: Grubor Svetko,

zamjenik Muračević Omer, Dejanović Mato, zamj. Aleksić Nikola, Ibro Alisić, zamjenik Jogić Mustafa.

Srnetici kod željeznice postavljena sta 2 povjerenika i 2 zamjenika i to: Ivekić Emil, zamj. Mrdja Djuro; Valen Milan, zamj. Pucar Vaso.

Oštrelj nije se izbor još izvršio.

Drvaru imade se izabrati za željeznicu 8 povjerenika i 8 zamjenika i to redovitim izborom, koji će se vršiti 5. marta o. g.

U Banjolu do izbora nije došlo uslijed toga, što je posle obustave ovojga preduzeća zaposlena samo jedna vozna partija, koja radi na smjenu, ali ima izgleda da će preduzeće ponovno započeti sa radom, te će se tada pristupiti biranju povjerenika.

I. Ž.

Položaj željezničara kod preduzeća »Ugar« u Turbetu.

Našoj radničkoj javnosti od ranije je iz našeg pisanja poznato, da je položaj radnika, a posebno željezničara kod Šumsko Ind. preduzeća »Ugar« u Turbetu hrdjav i neznosan.

Bijedno stanje u kojem se nalaze željezničari ovoga Preduzeća dokumentovano je na Anketi koja je održana 15. maja 1932 u Banjaluci i tada se je tražilo, da se pristupi pregovorima za kolektivni ugovor kako to određuje Zakon o radnjama. To bi i uslijedilo, da nije uprava preduzeća i tome znala naći izlaza. Pod svaku cijenu i uz sva sredstva nastojalo se je u prvom redu, da se jaka podružnica USZJ u Gostilju oslabi, i da se nekolicinu radnika željezničara dokaže kako je organizacija nepotrebna i suvišna. Oni su jednom malom dijelu osoblja dali premije po izvučenim kubikima. Prvi čin poslodavčeve makinacije stin je bio završen, te su ljudi koji su te premije primali zaista osjećali, kako je njihov poslodavac »milosrdan« te zaboravili na organizaciju.

Čim je za ovo saznao Oblasni sekretarijat, upozorio je drugove u Gostilju, da se nedaju zavesti sa pravoga puta, i da će poslodavac biti »milosrdan« samo toliko vremena, dokle ne poluči željeni uspjeh, t. j. dok ne rasturi organizaciju, koja mu je postala opasna. Ovo predviđanje bilo je tačno, jer kad je organizacija prestala funkcionisati, ukinulo je preduzeće i milostinjom date »Premije« za izvožene kubike.

Ovo nije rijetka pojava da radnici doživljaju ovakve i slične pojave što radnici stalno računaju na »milosrdje« poslodavca.

Svi svjesniji radnici na cijelom svijetu ovo su uvidjeli i ranije nekoliko decenija stvarali svoje organizacije, da si putem njih zadobiju pravo na život, pravo na život čovjeka, pozivali su sve radnike, da stupe u zajedničku borbu za opravdana prava.

U organizaciji je spas, i jedina organizacija daje nam garancije, da će se preko nje doći do željenog cilja, i do čovječnijeg života. Zato zbacite sa sebe mrtvilo, probudite se iz sna, uvidite, da je zadnji čas, da se udružite i da svi stupite u zajednicu, koja se bori za bolju budućnost. Ova opomena zadnji je poziv industrijskim željezničarima jer oni su, koji rade bezkonačno od jutra do sutra po 12—18 i više sati dnevno za toliku platu da jedva najnužniju hranu zasluže. Naša organizacija Ujedinjeni Savez Željezničara Jugoslavije boriće se, da vas se riješi ovih patnja. Zato svi u Savez i za Savez.

Željezničar.

8. redni letni obćni zbor

Glasbenoga društva železničkih delavcev in uslužbenecv v Mariboru

se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca 1933 ob 15. uri v dvorani hotela »Orel« (III. nadstr., vhod Slovenska ulica) s sledećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obćnega zbora.

2. Poročilo društvenega vodstva.

3. Volitev novega društvenega odbora.

4. Slučajnosti.

Službe prosti člani se vabijo, da se obć. zbora z družinskimi člani polnoštevilno in točno udeleže. Odbor.

Mednarodni pregled

(I. T. F.)

Bojazen nemškega fašizma (I. T. F.). Hitlerjeva vlada je med drugimi prepovedala tudi strokovno glasilo naši internacionalni priključene »Splošne delavske zveze«, in sicer za dobo 6 tednov vsled članka pod naslovom »poslano«, v katerem podčrtava nek član potrebo po ustvaritvi enotne fronte socialnih demokratov, komunistov in strokovnih organizacij.

Ta zapiemba jasno dokazuje, kako zelo se boji nemški fašizem enotne fronte delavstva.

V Nemčiji za gotovo dobo prepovedanih 28 listov. Poleg »Vorwärts-a« je bilo v zadnjem času za gotovo dobo prepovedano izdajanje še 27 drugih delavskih glasil. Proti tem prepovedim so se prizadeti pritožili na državno sodišče, ki je vse te prepovedi razveljavilo. Na podlagi te razsodbe so lastniki vseh listov vložili proti državnemu erarju tožbo za odškodnino.

Poostritev položaja v Rumuniji. (I. T. F.) Položaj med železničarji, pa tudi med ostalim delavstvom v Rumuniji je skrajno napet. Železničarji žive v neznoznih razmerah.

Od 1. I. 1931 do 1. I. 1933 so bile plače v železniških delavnicah reducirane za 65%, prejemki ostalih železničarjev pa za 30%. Dne 1. I. 1933 pa je bila napovedana za vse železničarje pomenovna redukcija, in sicer za nadaljnjih 10%. Ta redukcija je bila razburila železničarje in prva stavka je izbruhnila v železniških delavnicah začetkom februarja, ki je trajala do 5. II. do 11. ure zvečer. Ta stavka dokazuje, da so se začeli železničarji prebujati iz mrtvila in so posegli po samoobrambi. Sklenili so ustanovitev federacije vseh železničarjev ter sklicali ogromno prostestno zborovanje, na katerega je prišlo nad 8000 železničarjev iz vseh krajev. Postavili so zahteve in zagrozili s posledicami in splošno stavko.

Železniško ministrstvo je uvidelo resnost položaja ter je ugodilo gotovim zahtevam, in sicer:

Ukinilo je s 1. I. 1933 napovedano 10% redukcijo. Akordne postavke v delavnicah je zvišalo za 20% in zagovarjalo delavstvu na teden najmanj 40 ur zaposlitve. Vsled pomanjkanja materiala reducirane delavce je s 1. II. 1933 zopet sprejelo nazaj v službo ter jim za čas redukcije plačalo osnovne prejemke.

Vendar vsi ti ukrepi niso mogli pomiriti delavstva, ki je bilo leta in leta izkoriščano in tlačeno, marveč se je gibanje razširilo tudi na druge panoge. Zlasti je zavladalo razburjenje med državnimi uradniki vsled zadnje redukcije plač, ker so bili pri tej redukciji izzyeti oficirji, policija in sodniki. Splošni nemiri v širših delavskih vrstah pa niso pripisovali le žalosnim razmeram na železnici, marveč izvirajo iz splošnega položaja države. Delavstvo je zasedlo posamezne delavnice, vlada pa je proglasila izjemno stanje ter začela delavnice oblegati z vojaštvom. Vse železnice so sedaj pod vojaškim nadzorstvom.

Po poročilih, ki prihajajo iz Rumunije, je bilo pri nemirih ubitih 14 oseb, težko ranjenih nad 30, aretiranih pa je bilo nad 700 delavcev, ki pridejo pred izredna sodišča.

Železničarji kljub vsemu vztrajajo na svojih zahtevah in povrnitvi že uživanih pravic.

Solidarnost avstrijskih železničarjev.

(I. T. F.) Avstrijske zvezne železnice so nameravale v železniških delavnicah reducirati 1348 delavcev. Po posredovanju organizacije se je posrečilo znižati to število na 364. Tako je ostalo še nadalje zaposlenih 984 delavcev, ker je osobje pristalo na redukcijo premij. Ta redukcija velja od 1. februarja do 31. decembra 1933.

Nemčija. (I. T. F.) Železničarska organizacija v Nemčiji je štela koncem leta 203.518 članov. Nemške državne železnice imajo zadnja leta vsled zmanj-

šanja tovarnega in osebnega prometa velik deficit. To ima za posledico zniževanje plač, predčasne upokojitve, redukcije osebja, uvajanja brezplačnih dopustov itd. Kljub težkemu položaju pa se je organizacija vzdržala na isti višini in je vršila odločno svoje dolžnosti. Posebnost nemške organizacije je, da ima zelo velike podružnice. Skupno ima 942 podružnic.

Pri volitvah je dobila 12.125 obratnih in 4326 uradniških zaupnikov. Organizacija je odobrila pravovarstvo v

1280 slučajih. Od tega se ni rešeno 51 slučajev, v 1042 slučajih je bilo razsojeno v korist osebja in le v 187 slučajih v korist uprave.

Na podporah je izplačala organizacija 101.558 članom skupno 1.912.326 mark.

Dohodki organizacije so znašali preteklo leto 6.517.957 mark, izdatki pa 6.326.111 mark, celotno premoženje organizacije pa znaša sedaj nad 7 milijonov 216.000 mark (nad 100 milijonov dinarjev).

Iz procesa proti pok. s. Rapu!

Na drugem mestu smo objavili krajši članek o zaključku postopanja proti s. Rapu, ki je bil sedaj oproščen vsake disciplinske krivde ter je žena dobila odmerjeno penzijo.

Proces je končan ter smatramo sedaj za potrebno, da iznesemo iz vsega procesa najvažnejše točke:

Česa je bil obtožen s. Rap dne 16. maja 1929:

a) da je zlorabljal svojo starešinsko oblast pri svoji podrejeni skupini s tem, da je v odmorih in med delom agitiral za komunistično stranko do njenega razpusta;

b) da je ob času volitev prigovarjal podrejene delavce h glasovanju za gotovo politično stranko;

c) da je s svojo propagando motil delavce pri rednem in vestnem izvrševanju dela!

Izvedeno je bilo obširno dokazno postopanje in pri disciplinski razpravi je bil na podlagi dokaznega postopanja s. Rap oproščen disciplinskega prestopka ter predlagan le v administrativno kaznovanje radi:

»sistematičnega nagovarjanja delavcev za gotovo strokovno organizacijo, ker jih je s tem zadrževal od vestnega dela.«

Disciplinsko sodišče druge stopnje v Beogradu je to razsodbo zavrglo in kaznovalo s. Rapa z odpustom iz službe, češ da je:

»s preiskavo, a specialno s pričevanjem zaslišanih delavcev ter referatom šefa sekcije v Zidanem mostu z dne 23. I. 1929 dokazano, da je bil Rap kot deseter neupotrebljiv, da je agitiral med delavci najprvo komunistično, a za tem za delavsko stranko; da je navajal delavce na pasivno rezistenco, vsled česar so pokazali njegovi delavci slab rezultat dela.«

I. Obnova postopanja v Ljubljani: Rap oproščen.

Pri II. instanci v Beogradu zopet kaznovan z odpustom iz službe!

Zakaj je bil Rap kaznovan?

1. Da je, dokler je obstajala komunistična stranka, agitiral za njo!

Poleg tega govori čl. 181 zakona o drž. prom. osebju: »Disciplinske krivice zastarajo v petih letih od dneva izvršenega prestopka.« Tudi če bi Rap leta 1919 res zagrešil prestopke, je bil ta zastaran že leta 1924 in se ga sploh ne bi moglo obtožiti leta 1929. Ta točka obtožnice sploh odpade.

2. »Z agitacijo je zadrževal ljudi od vestnega dela.«

Bilo je zaslišanih 12 prič — delavcev:

Kaj so izpovedale:

Priča I.: Rap ni nikdar agitiral za politično stranko. Za časa volitev v boln. fond je prigovarjal za listo saveza in priporočal pristop k organizaciji, pri delu je bil strog.

Priča II.: Kar izpovem, sem slišal od drugih. Nikoli slišal, da bi bil Rap komunističen. Povedali so mi, da je večkrat agitiral za savez, osobito za časa volitev v bolniško blagajno. Bil je pri delu vesten in strog.

Priča III.: Rap je bil vedno vesten in natančen. Od drugih sem slišal, da je pri savezu. Sam nisem slišal, da bi agitiral za savez. Nikdar nisem slišal, da bi bil komunist.

Priča IV.: Rap je bil natančen pri delu. Ni nikdar agitiral, ali pokazal, da je pristaš kake stranke.

Priča V.: Rap je bil dober in vesten. Proti meni ni nikdar agitiral. Nikdar slišal, da bi bil komunist. Pozna ga že od leta 1918.

Priča VI.: Rap ni agitiral za kako politično stranko. Pri delu je bil strog.

Priča VII.: Nobene agitacije ni bilo. Nikdar slišal, da bi bil komunist.

Priča VIII.: Z njim sem bil dolgo skupaj. Nobenega zanimanja ni kazal za politiko in ni agitiral. Sam sem videl, kako je priganjal delavce k delu. Bil natančen.

Priča IX.: Bil pri njegovi skupini od leta 1917 dalje. Ob priliki volitev je Rap govoril, da delavci dobro vemo, h kateri stranki spadamo. Navedel pa ni nikdar imenoma. Jaz sem mislil, da agitira za »savez«.

Priča Podlogar: Prvo leto po prevratu nas je Rap med službenim časom nagovarjal ob priliki volitev, naj kot delavci volimo komunistične kandidate. Pozneje je ob vsakih volitvah nagovarjal, naj volimo delavske kandidate.

Jaz in drugi delavci smo poznali Rapa, da se veliko ne razume na politiko. Kar je slišal od drugih, to je tudi naprej govoril. Prilčno nam je tudi priporočal vstop v savez. Delavci smo opazili, da se na službo mnogo ne razume.

Priča Kotar: Dobro se spominja, da je Rap med delom sam pravil že v prejšnjih letih, da kdor ni komunist, ta ni noben delavec. Ob volitvah nam je pravil, v katero skrinjico naj vržemo. Se ne spominja, da bi agitiral za savez.

Priča XII.: Slišal sem od delavcev, da je Rap agitiral za delavsko stranko. Nihče mi ni rekel, da bi Rap agitiral za komuniste. Sam z njim nisem prišel v stik.

Prvi dve točki, na katere so se opirale razsodbe disc. sodišča II. stopnje v Beogradu, sta toraj popolnoma padli, saj deset prič govori proti dvema in poleg tega je pregrešek (če bi obstojal) že davno zastaran.

Pride še tretji argument, da je bil Rap neupotrebljiv in da je navajal delavce na pasivno rezistenco.

Ostane le še »neupotrebljivost«.

Od leta 1917 je imel s. Rap skupino, dvanajst let je bil torej sposoben in upotrebljiv. Zadnja njegova ocena je bila »prav dober«.

V presojo mnenja gospoda šefa sekcije nismo opravičeni, vendar je tudi g. šef sekcije v svojem mnenju napisal, da bi bil Rap dobro uporaben za čuvara druze.

»Neupotrebljivost« prvič ni nikak disciplinski pregrešek, marveč ima uprava možnost dotičnika upokočiti. Drugič pa je iz referata šefa sekcije dokazano, da je bil Rap upotrebljiv za službo progovnega čuvaja.

Tako pade tudi zadnja argumentacija za Rapovo obsodbo!

CENE KVIŠKU — MEZDE PADAJO.

Draginja narašča. Čim se je zima nekoliko poostrišla, pa so cene iz znanih razlogov porasle. Zato je zima znatno poslabšala življenje siromašnih sploh, zlasti pa nezaposlenih.

Dočim se vse blago draži, je samo eno blago, to je delovna sila, ki se pončuje, zakaj delavske plače stalno padajo.

In če bi plače delavcev tudi ne padale, znači podraženje blaga padec kupne moči več kot za eno tretjino. Delodajalcem to še vedno ne zadostuje, zakaj povsod tudi še dalje znižujejo plače, kakor bi hoteli delovni narod izstradati popolnoma.

Svarilen opomin je to za delavstvo in skrajni čas, da se delavci in nameščenci zaščitijo v svojih strokovnih organizacijah. Zakaj, ker se dvigajo cene, se morajo zvišati tudi mezde. To bi bilo logično. To je naravna pravica delavcev in nameščencev. Ali tega ne bo brez boja in organizacije, ker je cilj podjetnikov edinole — večji dobiček. (»Delavec«, 25. II. 1933.)

Dopisi.

LJUBLJANA — GLAVNI KOLODVOR.

Zadnje čase se je pojavilo v naši postaji nečuveno kršenje osemurnika, tako da se je pripetil celo slučaj, da so morali vršiti blokarji službo neprekinjeno 24 ur in to imenoma v stolpu 3. Najstarejši uslužbenci naše postaje ne pomnijo, da bi se v dispozijski postaji Ljubljana moral vršiti turnus 24/24 v bloku, ker je vendar služba v bloku ena najodgovornejših ter je jasno, da blokovnik po 12urni službi ne nosi niti najmanjše odgovornosti za nesreče. Na svoječasno spomenico, ki jo je savez vložil na Direkcijo češ, da primanjkuje nadomestnikov za kritje dopustov in boleznih, je direkcija odgovorila, da je za kritje dopustov in boleznih normirana 10% rezerva, ki popolnoma zadostuje.

V imenu postajnega osebja Ljubljana gl. kolodvor izjavljamo, da osebje ne bo nosilo niti najmanjše odgovornosti za eventualne nezgode, ker če se bodo nezgode pripetile, bodo posledica preizčrpanosti uslužbencev na tako odgovornih mestih kot so stolpi na glavnem kolodvoru. Opozarjamo na to dejstvo upravo, da takoj naredi red in uvede turnus 12/24 s prostimi dnevi.

Postajno osebje pa naj se zaveda, ter je vsled tega dolžnost slehernega, da se takoj organizira!

ZALOG.

Na željo organiziranih progovnih delavcev se je vršil v okviru podružnice članski sestanek delavcev. Vsem je znano gmotno stanje progovnih delavcev, ki sedaj že 12 mesecev zaslužijo komaj po 300 do 400 Din na mesec, ki ne zadostuje niti za najslabšo prehrano. Na sestanku smo progovni delavci sklenili osnovati svoj lastni odsek in vzeti borbo za zboljšanje položaja v svoje roke. Zavedamo se, da nas čaka težka naloga, ker take odseke bi morali postaviti že pred desetimi leti, ko je bil naš položaj še ugoden ter smo imeli še dosti pravic. Vendar tudi sedaj nismo malodušni in ne bomo se vstrašili dela, ki nas čaka. Vemo, da bo treba korajžno prijeti za delo. Saj se tudi naši prvi borci niso ustrašili, ko je bil takrat še večji teror in so bili res še osamljeni. Kakor apostoli moramo postati ter iti med železničarje — progovne delavce ter jih zbuditi, organizirati ter pripraviti za borbo. Zaloški progovni delavci pozivamo progovne delavce v vseh ostalih podružnicah, da nam slede in takoj osnujejo odseke progovnega delavstva.

MARIBOR.

Železniška uprava je zavrnila prošnje leta 1930 odpuščenih sodrugov Čanček in Lekš, ki sta zaprosila za odmero pokojnine. Zavrnitev motivira uprava s tem, da so bili kazensko odpuščeni. Istočasno pa je železniška uprava zopet zaposlila ravno takrat odpuščenega delavca P. Ker ni obstojal noben razlog za odpust iz službe, sta Čanček in Lekš sedaj vložila tožbo pri rednem sodišču za izplačilo doslej zapadle penzije.

ZAHVALA.

Reducirani železničarji — člani podružnice Ljubljana I se zahvaljujejo za izplačano podporo v znesku 1900 Din, ki se jim je razdelila dne 1. II. 1933.

Reducirani člani podružnice
USZJ Ljubljana.

ENODRUŽINSKO HIŠICO

leta 1923 na novo zgrajeno, 10 minut oddaljeno od železniške postaje Podnart-Kropa, prodam.

V hiši so tri sobe, kuhinja, klet, veža, napeljana je električna razsvetljava. Poleg hiše je 100 m² z mrežo ograjenega vrta za zelenjavo in poleg še 700 m² njive, vse na eni parceli ter na lepi, solnčni legi.

Interesenti naj se obrnejo za informacije na naslov: Bertoncely Matevž, Zaloše -18, p. Podnart. Gorenjsko.

Dužnost

svakoga člana saveza je, da pridobije bar jednoga novoga člana!